

KAYGI DÜZEYLERİ FARKLI ÜNİVERSİTE HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN MÜKEMMELİYETÇİLİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ*

B. Tuncer**, N. Voltan-Acar***

ÖZET

Amaç: Bu araştırmada üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin mükemmeliyetçilik özelliklerinin, kaygı düzeyleri ile cinsiyetlerine, algılanan kişilik yapısına, algılanan beden imgesine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. **Yöntem:** Araştırma grubu 2004-2005 akademik yılında, Hacettepe Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda eğitim gören 96 kız ve 82 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Verilerin toplanması amacıyla Hewitt ve Flett (1991) tarafından geliştirilen ve Oral (1999) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği"; Spielberg (1970) tarafından geliştirilen, Lecompte ve Öner (1985) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Sürekli Kaygı Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır.

Verilerin çözümlenmesi için, çift yönlü varyans çözümlenmesi tekniği kullanılmıştır. **Bulgular:** Araştırmada elde edilen bulgular, sürekli kaygı düzeyi ile cinsiyetin, algılanan kişilik yapısının, algılanan beden imgesinin mükemmeliyetçilik özelliklerine ortak etkisinin anlamlı olmadığını göstermiştir. Erkeklerin, başkalarınınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri kızlardan anlamlı bir farkla yüksek bulunmuştur. Algılanan kişilik yapısı ve mükemmeliyetçilik özellikleri arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır. Algılanan beden imgesi ve mükemmeliyetçilik özellikleri arasındaki fark da anlamlı bulunmamıştır. Sürekli kaygı düzeyi yüksek olan öğrencilerin başkalarınınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri, sürekli kaygı düzeyleri düşük olan gruba göre yüksek bulunmuştur. **Sonuç:** Araştırmada elde edilen bulgulara göre, kaygı düzeyi yüksek üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarınınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri kaygı düzeyi düşük gruba göre yüksektir. Ayrıca erkeklerin başkalarınınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri kızlara göre yüksektir.

Anahtar Sözcükler: Mükemmeliyetçilik, Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik (KYM), Başkalarına Yönelik Mükemmeliyetçilik (BYM),

* Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2006 (Bu yazı, tezin bir bölümünü içermektedir. Kalan bölümü başka bir makalenin konusu olacaktır).

** Uzm. Psikolojik Danışman.

*** Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı (Tez Danışmanı).

Başkalarının Belirlenen Mükemmeliyetçilik (BBM), Kaygı, Sürekli Kaygı.

The Traits of Perfectionism of University Preparatory Class Students Who Have Different Levels of Trait Anxiety

SUMMARY

Purpose: Main purpose of this study is to examine the differences between traits of perfectionism of the university preparatory students and their anxiety levels, gender, perceived personality type, perceived body image. **Method:** During the 2004-2005 academic year, 96 female and 82 male students from the School of Foreign Languages in Hacettepe University were taken as the sample of this study. The perfectionism levels of the students were measured by using "Multidimensional Perfectionism Scale" developed by Hewitt and Flett (1991) and adapted to Turkish Culture by Oral (1999). Anxiety levels of the students were measured by using "Trait Anxiety Scale" developed by Spielberg (1970) and adapted to Turkish Culture by LeCompte and Öner (1985). In order to get information about the independent variables "Personal Information Form" which was developed by the researcher was utilized. For the data analysis, univariate analysis of variance was used. **Findings:** Common effects of trait anxiety level and gender, perceived personality type, perceived body image were not found significant on perfectionism traits. Socially prescribed perfectionism levels of males were found significantly higher than females. Perceived personality type and perfectionism traits are not found significantly different. Perceived body image and perfectionism traits are not found significantly different. Socially prescribed perfectionism levels of students, who have high levels of trait anxiety, are found significantly higher compared to low level of trait anxiety students. **Results:** According to findings, socially-prescribed perfectionism levels of students who have high levels of trait anxiety are higher than

who have low levels of trait anxiety. Also, socially-prescribed perfectionism levels of males are higher than females.

Key Words: Perfectionism, Self-Oriented Perfectionism, Other-Oriented Perfectionism, Socially Prescribed Perfectionism, Anxiety, Trait Anxiety.

GİRİŞ

İnsan, biyolojik ve sosyo-kültürel bir varlık olarak, doğuştan getirdiği özelliklerin ve çevresel faktörlerin etkileşimi sırasında kişiliğini biçimlendirir. Bireylerin, içinde bulunduğu fiziksel koşullar, biyolojik farklılıklar, kültürel özellikler ve yetiştiriliş biçimi sonucu, kişilik özellikleri de farklılık gösterir. Çeşitli durumlar karşısında bireyler, sahip oldukları kişilik özelliklerine göre tepkiler verirler. Bu kişilik özelliklerinden birisi de "mükemmeliyetçilik"tir.

Slade (2004), mükemmeliyetçilik kavramıyla ilgili bilimsel çalışmaların 20. yüzyılın sonlarında başladığını belirtmiştir. Ancak mükemmeliyetçilik çalışmaları, psikanalitik kuramın temellerine dayanmaktadır; Freud (1959), mükemmeliyetçiliği yüksek başarı için katı istekler belirleyen, abartılmış süperego'nun bir göstergesi olarak kabul etmektedir (Akt. Mısırlı-Taşdemir 2003). Önceleri, mükemmeliyetçilik araştırmacıların kendi gözlemlerinden ve klinik deneyimlerinden yola çıkarak açıklanmıştır (Pirot 1986). Daha sonra Burns (1980) ile sistematik bilimsel çalışmalar başlamıştır ve Frost ve arkadaşları (1990) ve Hewitt ve Flett (1991) ile çalışmalar da artmıştır (Akt. Yorulmaz 2002). Birçok kuram, mükemmeliyetçiliği açıklamaya çalışmıştır. Mükemmeliyetçilik tek boyutlu ve çok boyutlu bakış açılarından da ele alınmıştır.

Mükemmeliyetçilik eğilimleri büyük ölçüde sevgi, kabul görme/reddedilmeme ve onaylanma gereksinimi ile başlamaktadır. Mükemmeliyetçi bireyleri yönlendiren, düşük düzeydeki benlik saygılarıdır. Mükemmeliyetçiler, sevgi ve onaylanma gereksinimleri bağlamında, diğer-

lerinin bakış açıları, istek ve gereksinimlerine karşı duyarlılık gösterememektedirler. Onlar, aşırı benmerkezci düşünce biçimlerinden ötürü, değişimin diğer bireylerce gerçekleştirilmesini beklemektedirler. Mükemmeliyetçilerin bu eğilimleri, kişiler arası ilişkilerini ve iletişim becerilerini geliştirmek yerine, daha da içinden çıkılmaz bir durum oluşturmaktadır (Flett ve ark 1995). Görüldüğü gibi, kişinin, yaşantısında seilmeme, onay görmeme ve bunun gibi durumlardan kaynaklı olarak kaygı yaşamaması, kusursuz olma gereksinimini pekiştirmektedir. Kişi, kusursuz olma konusunda hayal kırıklığı yaşadıkça kaygıları bir kat daha artmakta ve bu durum onun için bir kısır döngü haline gelmektedir. Bu sonucun, bireyin ruh sağlığı açısından istendik bir durum olduğu söylenemez.

Mükemmeliyetçilik, çeşitli psikolojik sorunlarla ilişkili bulunan bir kişilik özelliği olarak ele alınmaktadır (Burns 1980, Pacht 1984, Frost ve ark 1990, Hewitt ve Flett 1991b, Hewitt ve Flett 1993). Mükemmeliyetçiliğin ilişkili bulunduğu değişkenlerden birisi de "kaygı"dır. Kaygı, Öner (1977)'in tanımıyla, genel anlamda insan yapısında mevcut çevresel ve psikolojik olaylara gösterilen duygusal bir tepkidir. Kaygı ile ilgili bir başka görüşe göre, kendini küçük görme biçiminde yaşam sürenler, genelde kronik olarak kaygı yaşayan insanlardır (Cramerus 1989: Akt. Korkut 1991). Kendilerini küçük görenler mükemmeliyetçi oldukları için, yapılan bir hatanın sonuçlarını da son derece tehlikeli olarak algılar ve hata yapmaktan çok korkarlar. Kaygı ve korku, mükemmeliyetçilik ve felaket beklentilerinden kaynaklanır.

Görüldüğü gibi mükemmeliyetçilik konusu son yıllarda alanyazında sıklıkla ele alınan bir konu haline gelmiştir. Bilgi çağında yaşamak, yüksek teknolojiyi izlemek ve kullanmak durumunda olmak, büyük şehirler ile yaşamın giderek daha da robotlaşmış ve hızlı temposu sonucunda insanların da hatalara karşı daha anlayışsız, hızlı ve yüksek standartlar içeren, kaygılı bir yaşam biçimi benimsedikleri

söylenbilir. Bu sonuçlar, bireylerdeki mükemmeliyetçilik özellikleri olarak düşünüldüğünde, bu araştırmanın konusu, araştırmacının ilgisini çekmiştir. Bu doğrultuda, araştırma, kişilerdeki mükemmeliyetçilik özelliklerinin cinsiyet, algılanan kişilik yapısı ve algılanan beden imgesi değişkenlerine göre incelenerek alanyazına ve uygulayıcılara katkıda bulunması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Araştırma kapsamına 2004-2005 eğitim-öğretim yılında Hacettepe Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu İngilizce hazırlık sınıflarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin bir kısmı dahil edilmiştir. Hacettepe Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu İngilizce hazırlık bölümünde toplam beş kur (düzey) bulunmaktadır (ZB / Zero Beginner, ZBF / Zero Beginner Fast, PI / Pre-Intermediate, PIF / Pre-Intermediate Fast ve INT / Intermediate). Bu kurlardan, ZB kurunda 15 sınıf (toplam 492 öğrenci), ZBF kurunda 8 sınıf (toplam 271 öğrenci), PI kurunda 13 sınıf (toplam 394 öğrenci), PIF kurunda 13 sınıf (toplam 376 öğrenci) ve INT kurunda 10 sınıf (toplam 287 öğrenci) bulunmaktadır. Tüm kurların toplamında ise, 1820 öğrenci bulunmaktadır. Araştırma kapsamına, her kurdan iki sınıf tesadüfi olarak seçilmiş ve sonuçta ZB kurdan 53, ZBF kurdan 56, PI kurdan 57, PIF kurdan 50 ve INT kurdan 50 olmak üzere toplam 266 öğrenci dahil edilmiştir. "Sürekli Kaygı Ölçeği"nin üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerini temel alan çalışmaları bulunmadığı için, "sürekli kaygı düzeyi düşük" ve "sürekli kaygı düzeyi yüksek" olan öğrencileri belirlemek amacıyla, araştırmaya katılan öğrencilerin SKÖ'den aldıkları puan ortalamalarının yarım standart sapma üstünde ya da daha yüksek puan alan öğrenciler "sürekli kaygı düzeyi yüksek", yarım standart sapma altında ya da daha düşük alanlar ise, "sürekli kaygı düzeyi düşük" biçiminde kabul edilmiştir. Ortada kalan grup ise, istatistiksel çözümleme dışında

birakılmıştır. Böylece araştırmanın istatistiksel değerlendirilmesi 178 öğrenci üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın bağımlı değişkeni olan mükemmeliyetçilik düzeyini belirlemek için, orijinali Hewitt ve Flett (1991) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye uyarlaması Oral (1999) tarafından yapılan "Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkeni olan sürekli kaygı düzeyini belirlemek için ise, Spielberger ve arkadaşları (1970) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye uyarlaması Le Compte ve Öner (1985) tarafından yapılan "Sürekli Kaygı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın diğer bağımsız değişkenleri için, araştırmacı tarafından "Kişisel Bilgi Formu" geliştirilmiştir.

Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (ÇBMÖ)

ÇBMÖ, 7'li likert tipi bir ölçektir ve 45 maddeden oluşmaktadır. ÇBMÖ'nün, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik ve başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik olmak üzere üç alt ölçeği bulunmaktadır. Kendine yönelik mükemmeliyetçilik alt ölçeği, kendine yönelik yüksek standartları ve kendi davranışlarını eleştirel değerlendirmeyi ölçer ve bu ölçekten alınabilecek puanlar 19 ile 133 arasında değişmektedir. Başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik alt ölçeği, başkalarının yeteneklerine ilişkin inançları ve beklentileri ölçer ve bu ölçekten alınabilecek puanlar 10 ile 70 arasında değişmektedir. Başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik alt ölçeği ise, kişinin, kendisi için anlamlı olan insanlar tarafından belirlendiğine inandığı yüksek standartları ölçer ve bu ölçekten alınabilecek puanlar da 15 ile 105 arasında değişmektedir. Ölçekten alınabilecek toplam puan ise, 44 ile 308 arasında değişmekte ve yüksek puan, mükemmeliyetçi kişilik özelliklerinin varlığına işaret etmektedir (Oral 1999).

Oral (1999), ÇBMÖ'nün güvenilirliğini iç tutarlılık yönünden incelemiştir. Alfa katsayıları,

kendine yönelik mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .91, başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .73 ve başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .80 bulunmuştur. Bu araştırma kapsamında, ÇBMÖ'nün güvenilirliğine tekrar bakılmıştır. Alfa değerleri, toplam mükemmeliyetçilik için .86, kendine yönelik mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .86, başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .65 ve başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .78 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada Oral (1999)'ın yapmış olduğu geçerlilik çalışmasına göre hareket edilmiştir. Yeni bir faktör analizi yapılmamıştır.

Sürekli Kaygı Ölçeği (SKÖ)

Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri, her biri 20 olmak üzere toplam 40 maddeden oluşan iki ayrı ölçeği içerir. Durumluk Kaygı Ölçeği (DKÖ), bireyin belirli bir anda ve belirli koşullar altında kendisini nasıl hissettiğini betimlemesini; içinde bulunduğu duruma ilişkin duygularını dikkate alarak cevaplamasını gerektirir. Sürekli Kaygı Ölçeği (SKÖ) ise, bireyin genellikle nasıl hissettiğini betimlemesini gerektirir. Bu çalışmada, üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla yalnızca SKÖ kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

"Kişisel Bilgi Formu", araştırmanın mükemmeliyetçiliği etkileyeceği düşünülen bağımsız değişkenlerine ilişkin bilgi toplamak amacıyla geliştirilmiştir. Bu formda öğrencilerin cinsiyetleri, algılanan kişilik yapısı, algılanan beden imgesine ilişkin bilgi almak amacıyla hazırlanan sorular yer almaktadır. Bu form, ekte sunulmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları 2004 yılının Aralık ayında uygulanmıştır. Uygulamaya başlamadan önce, araştırmacı, girdiği sınıflara, kendisi ve uygulama hakkında bilgi vermiş, uygulama için yeterli

güdülemeyi sağlamıştır. Öğrencilere verilerin bireysel olarak değil, grup olarak değerlendirileceği iletilmiş, isteyen öğrencilere puanlarının bildirileceği söylenmiştir. Katılımcıların soruları olduğunda, gerekli açıklamalar yapılmıştır. Her bir sınıftaki uygulama ortalama 20 dakika sürmüştür. Ancak, asıl uygulamaya geçmeden önce bir sınıf alınıp, pilot uygulama yapılmış, pilot uygulama sırasında öğrencilerden alınan dönütlere dikkat edilerek, asıl uygulama yönlendirilmiştir. Pilot uygulama sırasında öğrencilerin, ölçekteki maddeleri kolaylıkla okuyup, anlayabildikleri görülmüştür.

Araştırmada veri toplama araçlarından elde edilen veriler üzerinde, SPSS (Sosyal Bilimler İçin İstatistiksel Paket Program) programı ile istatistiksel işlemler yapılmıştır. Bağımsız değişkenlere ilişkin oluşturulan grupların puan ortalamalarının karşılaştırılabilmesi için, öncelikle gruplardan elde edilen varyansların homojenliği Levene testi ile kontrol edilmiştir. Araştırmanın alt problemlerinin sınanmasında ise, çift yönlü varyans çözümlemesi kullanılarak temel ve ortak etki saptanmıştır. Araştırmada hata payının üst sınırı .05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde sürekli kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin mükemmeliyetçilik özelliklerinin, cinsiyet, algılanan kişilik yapısı ve algılanan beden imgesi değişkenlerine göre farklılaşım farklılaşmadığına ilişkin bulgular sunulmuştur.

Cinsiyet ile İlgili Bulgular

Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi, varyans çözümlemesi sonucunda öğrencilerin cinsiyetinin ve sürekli kaygı düzeylerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır. Ayrıca öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin kendine yönelik

mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi ve cinsiyetlerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmamıştır.

Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 2’de görüldüğü gibi, varyans çözümlemesi sonucunda öğrencilerin cinsiyetinin ve sürekli kaygı düzeylerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi ve cinsiyetlerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmamıştır.

Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir. Şöyle ki, erkeklerin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri kızlara göre yüksek bulunmuştur. Ayrıca sürekli kaygı düzeyi yüksek olan grubun başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri, sürekli kaygı düzeyi düşük olan gruba göre yüksek bulunmuştur.

Tablo 3’de görüldüğü gibi, varyans çözümlemesi sonucunda öğrencilerin cinsiyetinin ve sürekli kaygı düzeylerinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır. Ancak öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi .01 ve cinsiyetlerinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi de .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Algılanan Kişilik Yapısı ile İlgili Bulgular

Kişisel bilgi formunda kişilik ile ilgili maddedeki 3 seçenek değerlendirildiğinde, hücrelere düşen n sayıları birbirlerinden çok farklı olduğu için ve grupların da birleştirilmesi

TABLO 1: Öğrencilerin Cinsiyetlerine ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Düzeyi Puan Ortalamalarının Varyans Çözümlemesi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Sürekli Kaygı Düzeyi	0.194	1	0.194	0.001	0.980
Cinsiyet	105.222	1	105.222	0.344	0.558
Sürekli Kaygı Düzeyi X Cinsiyet	176.130	1	176.130	0.576	0.449
Hata	53201.185	174	305.754		
Toplam	53506.006	177			

TABLO 2: Öğrencilerin Cinsiyetlerine ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Başkalarına Yönelik Mükemmeliyetçilik Düzeyi Puan Ortalamalarının Varyans Çözümlemesi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Sürekli Kaygı Düzeyi	46.274	1	46.274	0.559	0.456
Cinsiyet	24.507	1	24.507	0.296	0.587
Sürekli Kaygı Düzeyi X Cinsiyet	370.694	1	370.694	4.478	0.336
Hata	14404.523	174	82.785		
Toplam	14856.247	177			

TABLO 3: Öğrencilerin Cinsiyetlerine ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Başkalarıncı Belirlenen Mükemmeliyetçilik Düzeyi Puan Ortalamalarının Varyans Çözümlemesi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Sürekli Kaygı Düzeyi	3375.544	1	3375.544	19.863	0.000
Cinsiyet	833.339	1	833.339	4.904	0.028
Sürekli Kaygı Düzeyi X Cinsiyet	167.494	1	167.494	0.986	0.322
Hata	29570.095	174	169.943		
Toplam	33814.225	177			

TABLO 4: Öğrencilerin Algılanan Kişilik Yapısına ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Düzeyi Puan Ortalamalarının Varyans Çözümlemesi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Sürekli Kaygı Düzeyi	101.862	1	101.862	0.417	0.519
Algılanan Kişilik Yapısı	67.133	1	67.133	0.275	0.601
Sürekli Kaygı Düzeyi X Algılanan Kişilik Yapısı	37.554	1	37.554	0.154	0.696
Hata	40802.927	167	244.329		
Toplam	41027.310	170			

TABLO 5: Öğrencilerin Algılanan Kişilik Yapısına ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Başkalarına Yönelik Mükemmeliyetçilik Düzeyi Puan Ortalamalarının Varyans Çözümlemesi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Sürekli Kaygı Düzeyi	38.1397	1	38.1397	0.267	0.606
Algılanan Kişilik Yapısı	208.055	1	208.055	1.454	0.230
Sürekli Kaygı Düzeyi X Algılanan Kişilik Yapısı	24.869	1	24.869	0.174	0.677
Hata	23897.373	167	143.098		
Toplam	24114.421	170			

TABLO 6: Öğrencilerin Algılanan Kişilik Yapısına ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Başkalarıncı Belirlenen Mükemmeliyetçilik Düzeyi Puan Ortalamalarının Varyans Çözümlemesi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Sürekli Kaygı Düzeyi	1609.245	1	1609.245	10.123	0.002
Algılanan Kişilik Yapısı	377.061	1	377.061	2.372	0.125
Sürekli Kaygı Düzeyi X Algılanan Kişilik Yapısı	132.066	1	132.066	0.831	0.363
Hata	26547.210	167	158.965		
Toplam	30521.977	170			

TABLO 7: Öğrencilerin Algılanan Beden İmgesine ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik Düzeyi Puan Ortalamalarının Varyans Çözümlemesi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Sürekli Kaygı Düzeyi	281.504	1	281.504	1.209	0.273
Algılanan Beden İmgesi	399.006	1	399.006	1.713	0.192
Sürekli Kaygı Düzeyi X Algılanan Beden İmgesi	112.660	1	112.660	0.484	0.488
Hata	37959.081	163	232.878		
Toplam	38894.479	166			

TABLO 8: Öğrencilerin Algılanan Beden İmgesine ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Başkalarına Yönelik Mükemmeliyetçilik Düzeyi Puan Ortalamalarının Varyans Çözümlemesi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Sürekli Kaygı Düzeyi	12.126	1	12.126	0.083	0.774
Algılanan Beden İmgesi	28.665	1	28.665	0.195	0.659
Sürekli Kaygı Düzeyi X Algılanan Beden İmgesi	6.932	1	6.932	0.047	0.828
Hata	22955.597	163	146.967		
Toplam	24014.240	166			

TABLO 9: Öğrencilerin Algılanan Beden İmgesine ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Başkalarıncı Belirlenen Mükemmeliyetçilik Düzeyi Puan Ortalamalarının Varyans Çözümlemesi Sonuçları.

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Sürekli Kaygı Düzeyi	1446.609	1	1446.609	9.389	0.003
Algılanan Beden İmgesi	594.787	1	594.787	3.860	0.051
Sürekli Kaygı Düzeyi X Algılanan Beden İmgesi	311.558	1	311.558	2.022	0.157
Hata	25114.948	163	154.079		
Toplam	28655.497	166			

uygun görülmediğinden dolayı "kişilik" ile ilgili alt problemlerin verileri çözümlenirken kendilerini "saldırgan" olarak algılayan grup çözümlene dışında bırakılmış ve istatistiksel çözümlene 171 kişi üzerinden yapılmıştır. Buna göre, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan kişilik yapısına göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 4'de görüldüğü gibi, varyans çözümlemesi sonucunda öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin ve algılanan kişilik yapısının kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi ve algılanan kişilik yapısının kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmamıştır.

Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan kişilik yapısına göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 5'de görüldüğü gibi, varyans çözümlemesi sonucunda öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin ve algılanan kişilik yapısının başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi ve algılanan kişilik yapısının başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmamıştır.

Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan kişilik yapısına göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 6'da görüldüğü gibi, varyans çözümlemesi sonucunda öğrencilerin algılanan kişilik yapısının ve sürekli kaygı düzeylerinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik

düzeyi puanları üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır. Algılanan kişilik yapısının başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmamıştır. Ancak, öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi .01 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Şöyle ki, sürekli kaygı düzeyi yüksek olan grubun başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri, sürekli kaygı düzeyi düşük olan gruba göre yüksek bulunmuştur.

Algılanan Beden İmgesi İle İlgili Bulgular

Kişisel bilgi formunda beden imgesi ile ilgili maddedeki 3 seçenek değerlendirildiğinde, hücrelere düşen n sayıları birbirlerinden çok farklı olduğu için ve gruplar da hiçbir biçimde birleştirilemediğinden dolayı "beden imgesi" ile ilgili alt problemlerin verileri çözümlenirken kendilerini "çirkin" olarak algılayan grup çözümlene dışında bırakılmış ve istatistiksel çözümlene 167 kişi üzerinden yapılmıştır. Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan beden imgesine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 7'de görüldüğü gibi, varyans çözümlemesi sonucunda öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin ve algılanan beden imgesinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi ve algılanan beden imgesinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmamıştır.

Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan beden imgesine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 8'de görüldüğü gibi, varyans çözümlemesi sonucunda öğrencilerin sürekli kaygı

düzeylerinin ve algılanan beden imgesinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır. Öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi ve algılanan beden imgesinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmamıştır.

Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan beden imgesine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 9'da görüldüğü gibi, varyans çözümlemesi sonucunda öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin ve algılanan beden imgesinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır. Algılanan beden imgesinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmamıştır. Ancak, öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi puanları üzerindeki etkisi .01 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Şöyle ki, sürekli kaygı düzeyi yüksek olan grubun başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri, sürekli kaygı düzeyi düşük olan gruba göre yüksek bulunmuştur.

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin mükemmeliyetçilik özelliklerine ilişkin elde edilen bulguların, tartışma ve yorumuna yer verilmiştir.

Cinsiyete İlişkin Bulguların Tartışma ve Yorumu

a) Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik ve Cinsiyet: Bu araştırmanın sonuçlarına göre, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermemektedir. Alanyazında, bu konudaki araştırmalar incelendiğinde, bu araştırmanın

bulgularından farklı olarak, erkeklerin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyinin kızlara göre daha yüksek olduğunu gösterir bulgulara rastlanmaktadır (Flett ve ark 1998, Slaney ve Ashby 1999: Akt. Erözkan 2005, Erözkan 2005). Bu araştırma, hazırlık sınıflarında değil de fakültelerin üst sınıflarında okuyan öğrenciler üzerinde yapılsaydı, kendine yönelik mükemmeliyetçilikte cinsiyetler arası farklılıkların saptanacağı düşünülebilirdi. İçinde bulunulan bilgi çağındaki şehirleşme ve hızlı yaşam koşullarında bireylerin başarılı olabilmeleri için daha kusursuz olmaları gerektiği düşünülürse yaşları ilerledikçe ve yaşamlarındaki sorumlulukları arttıkça kendilerinden beklentilerinin de mükemmeliyetçilik ölçülerinde olabileceği ve cinsiyete göre fark yaratabileceği varsayılabilir.

b) Başkalarına Yönelik Mükemmeliyetçilik ve Cinsiyet: Bu araştırmanın sonuçlarına göre, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermemektedir. Erkeklerin genel olarak liderlik ve yöneticilik özelliklerini kızlara göre daha çok fark etme ve sergileme olanağı buldukları düşünülürse, başkalarına yönelik yüksek standartları içeren bu boyutta erkeklerin kızlara göre daha yüksek puan almaları normal karşılanabilir; nitekim genel olarak Türk toplumunun yapısına bakıldığında, erkek çocuklarının yetiştiriliş biçiminin de liderlik özelliklerini pekiştirecek biçimde olduğu söylenebilir. Ancak, hazırlık sınıfı öğrencilerin, üniversitelerin üst sınıflarında okuyan öğrencilere ya da genç yetişkinlere göre yaşlarının küçük olması ve henüz kendi hayatlarının sorumluluğunu bile almamış olmalarından dolayı (iş, evlilik ve bunun gibi) başkalarına yönelik beklentilerinin henüz ayrışmadığı ya da mükemmeliyetçilik ölçülerine ulaşmadığı varsayılabilir. Bu nedenle de farklılık saptanmadığı düşünülebilir.

c) Başkalarınca Belirlenen Mükemmeliyetçilik ve Cinsiyet: Bu araştırmada, erkeklerin başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeylerinin kızlara göre daha yüksek bulun-

masının neden, Türk toplumunda erkeklerden beklenen yeterliliklerin gelişmiş batı kültürlerine göre çok olması olabilir. Örneğin, erkeklerden okumaları, doktor ya da mühendis olmaları, çok para kazanmaları evlerini en iyi biçimde geçindirmeleri, toplum içerisinde saygın bir yer edinmeleri beklenir. Ancak, kızlar için, en kötü ihtimalle, ev hanımı olma seçeneği kenarda hazır beklemektedir. Dolayısıyla, çevrelerinde kendileri için anlamlı olan insanların yüksek beklentileriyle, kızlara göre daha çok yüzleşmek durumunda kalan erkeklerin başkalarına belirlenen mükemmeliyetçilik düzeylerinin, kızların BBM düzeylerine göre daha yüksek bulunmuş olması şaşırtıcı görülmemektedir.

Araştırmada, öğrencilerin başkalarına belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri sürekli kaygı düzeylerine göre de farklılık göstermiştir. Başkalarına belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi puanları yüksek olan öğrencilerin kaygı düzeyleri de anlamlı bir farkla yüksek bulunmuştur. Kaygı düzeyi ve mükemmeliyetçiliği birlikte inceleyen yurt dışındaki araştırmalara bakıldığında, kaygı düzeyi yüksek öğrencilerin başkalarına belirlenen mükemmeliyetçilik düzeylerinin de yüksek olduğunu gösteren bulgulara rastlanmaktadır (Hewitt ve Flett 1991a, Enns ve Cox 1999, Enns ve ark 2002, Flett ve ark 2003). Kaygı ile ilgili kuramsal açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda, kaygının oluşumunda yakınları tarafından kabul görmeme, onaylanmama, sevilme, toplumun beklentilerini karşılayamama gibi durumların kaygı yaşatabileceği kabul edilmektedir. Dolayısıyla, başkalarına belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyi puanları yüksek olan öğrencilerin sürekli kaygı düzeyi puanlarının da yüksek olması olağan görülmektedir.

Algılanan Kişilik Yapısına İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu

a) *Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik ve Algılanan Kişilik Yapısı:* Bu araştırmanın sonuçlarına göre, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan kişilik

yapısına göre farklılık göstermemektedir. Çekingen kişilik yapısını algılayan öğrencilerin, bireysel psikoloji yaklaşımında tanımlanan "aşâğılık duygusu"nu yoğun bir biçimde yaşadıkları ve dolayısıyla bu duyguyla baş edebilmek için "üstünlük çabası" içinde oldukları düşünülebilir. Böylece güvengen olan öğrencilere göre, kendilerine daha yüksek standartlar belirleyecekleri ve daha yüksek kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyine sahip olacakları varsayılabilir. Bu alt problemin bulgularının bu düşünceyi destekler biçimde çıkmaması şaşırtıcı bulunmuştur. Bunun nedeni ise, öğrencilerin, kendi kişilik yapılarını ayırt edebilmeleri konusunda henüz yetersiz oldukları varsayımıyla açıklanabilir.

b) *Başkalarına Yönelik Mükemmeliyetçilik ve Algılanan Kişilik Yapısı:* Bu araştırmanın sonuçlarına göre, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan kişilik yapısına göre farklılık göstermemektedir. Bu alt probleme ilişkin anlamlı bir farkın bulunmaması, şaşırtıcı bulunmamıştır; çünkü algılanan kişilik yapısı değişkeninin daha çok kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve başkalarına belirlenen mükemmeliyetçilik ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Başkalarına yönelik mükemmeliyetçiliğin tanımı göz önünde bulundurulduğunda, bireylerin çekingen ya da güvengen olma gibi kişilik özelliklerinin bu boyut üzerinde anlamlı derecede etkili olması beklenmeyebilir.

c) *Başkalarına Belirlenen Mükemmeliyetçilik ve Algılanan Kişilik Yapısı:* Bu araştırmanın sonuçlarına göre, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarına belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan kişilik yapısına göre farklılık göstermemektedir. Görüldüğü gibi algılanan kişilik yapısı ile ilgili alt problemlerin hiçbirisinde bu değişkenden kaynaklanan anlamlı bir fark bulunmamıştır. Mükemmeliyetçilik düzeyi ve kişilik yapısı ile ilgili daha önceki araştırmalara

bakıldığında, olumsuz / sağlıksız mükemmeliyetçilik ile olumsuz kişilik özellikleri (düşük benlik saygısı, düşük kendini kabul gibi) arasında anlamlı farklar bulunduğu görülmektedir. Bu alt problemin bulguları incelendiğinde, beklenenin aksine, kişilik yapısından kaynaklanan farkların çıkmamış olması, araştırma grubunun yaşlarının diğer üniversite öğrencilerine göre küçük olması nedeniyle benlik algılarının henüz netleşmemiş olabileceği düşüncesiyle açıklanabilir.

Algılanan Beden İmgesine İlişkin Bulguların Tartışma Ve Yorumu

a) *Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik ve Algılanan Beden İmgesi:* Bu araştırmanın sonuçlarına göre, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan beden imgesine göre farklılık göstermemektedir. Bu alt problemde anlamlı bir farkın bulunmaması, beden imgesi değişkenindeki seçeneklerden yalnızca "güzel" ve "idare eder" seçeneklerinin karşılaştırılmaya uygun olmasından kaynaklanabilir; çünkü kendilerini güzel algılayanların ve idare eder biçiminde algılayanların kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri benzer olabilir. Eğer, bu çalışmada kendilerini "çirkin" olarak algılayanların sayıları karşılaştırma yapmaya yeterli olsaydı, sonuç farklı bulunabilirdi.

b) *Başkalarına Yönelik Mükemmeliyetçilik ve Algılanan Beden İmgesi:* Bu araştırmanın sonuçlarına göre, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan beden imgesine göre farklılık göstermemektedir. Bu alt problemin bulgularının da anlamlı bir fark oluşturmaması, bir önceki alt problemde açıklandığı gibi karşılaştırılan iki değişkenin (güzel ve idare eder) birbirine yakın iki değişken olmasından kaynaklanabilir.

c) *Başkalarınca Belirlenen Mükemmeliyetçilik ve Algılanan Beden İmgesi:* Bu araştırmanın sonuçlarına göre, kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin

başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçilik düzeyleri algılanan beden imgesine göre farklılık göstermemektedir. Bu alt problemin bulgularının anlamlı bir fark oluşturmaması, yine, karşılaştırılan iki değişkenin (güzel ve idare eder) birbirine yakın iki değişken olmasından kaynaklanabilir.

ÖNERİLER

Elde edilen bulgulara göre şu öneriler getirilebilir:

a) Uygulayıcılara Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanı ile ilişkilendirilecek olursa, özellikle öğrenci gruplarıyla çalışan psikolojik danışmanlara bazı önerilerde bulunulabilir.

- Kaygı düzeyi ve bu doğrultuda mükemmeliyetçilik düzeyi yüksek olan öğrenciler için, amaç belirleme, sorun çözme becerileri, karar verme becerileri, kaygı ve öfke ile baş etme, gerçekçi (akılcı) düşünme/değerlendirme ve özsaygı konularında paket programlar hazırlanabilir.

- Mükemmeliyetçilikle ilgili benzer özelliklere sahip öğrenciler bir araya getirilerek, sorunlarının daha ciddi boyutlara ulaşmaması için önleyici rehberlik çalışmaları ya da psikolojik danışma grupları yürütülebilir.

- Öğrencilerin, duygularını ve yaşantılarını ifade etmesine ve diğer öğrencilerle benzer / farklı yönlerini fark etmelerine olanak sağlamak amacıyla özel amaçlı psikolojik danışma grupları kurulabilir.

- Ayrıca, anne-babalara ve eğitimcilere, çocuklarına karar verme ve problem çözme becerilerinin, özsaygının, gerçekçi düşünme ve değerlendirmenin, nasıl kazandırılacağı konusunda bilinçlendirme etkinlikleri/seminerleri düzenlenebilir.

b) Araştırmacılara Öneriler

Gelecekte bu konuda çalışmak isteyen araştırmacılara fikir vermek amacıyla aşağıda bazı önerilere yer verilmiştir. Buna göre;

- Çocuğun aile içinde maruz kaldığı tutumların mükemmeliyetçilik düzeyi üzerindeki etkisini incelemek amacıyla, aile tutumları daha detaylı araştırmalarla, farklı örneklem gruplarında da ele alınabilir.

- Mükemmeliyetçilik düzeyi ile ilgili olarak kültürler arası farklılıkları inceleyen araştırmalar yapılabilir.

- Üniversite son sınıftaki öğrencilerde mükemmeliyetçilik düzeyinin farklılık gösterip göstermediği araştırılabilir.

- Hazırlık sınıflarında veya fakültelerdeki üniversite öğrencilerinin, mezuniyet sonrası iş bulma kaygısı olan bölümlere göre mükemmeliyetçilik düzeylerinin farklılık gösterip göstermediği incelenebilir.

- Başarı / Başarısızlık korkusu ile mükemmeliyetçilik birlikte incelenebilir.

- Kohlberg'in ahlak gelişimi aşamaları ile mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki araştırılabilir.

- Freud'un tipolojisine göre mükemmeliyetçilik incelenebilir.

- Adler'in "toplumsal ilgi" kavramı ile mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki incelenebilir.

- Mükemmeliyetçi tutum ve davranışların eğitimdeki etkileri araştırılabilir.

- Karar verme stratejileri ile mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki incelenebilir.

- Araştırma konusu olan mükemmeliyetçilik kavramını, ülkemize ve kültürümüze uygun farklı boyutları ile ölçebilecek yeni ölçekler geliştirilebilir.

KAYNAKLAR

Burns DD (1980) The Perfectionist's Script for Self-Defeat. *Psychology Today*, 34-51.

Enns MW, Cox BJ, Clara I (2002) Adaptive and Maladaptive Perfectionism: Developmental Origins and Association with Depression Proneness. *Personality and Individual Differences*, 33 (6): 921-935.

Enns MW, Cox BJ (1999) Perfectionism and Depression Symptom Severity in Major Depressive Disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 37 (8): 783-794.

Erözkan A (2005) Üniversite Öğrencilerinin Mükemmeliyetçilik ve Depresyon Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. VIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, 21-23 Eylül.

Flett GL, Hewitt PL, Singer A (1995) Perfectionism and Parental Authority Styles. *Individual Psychology*, 51: 50-60.

Flett G, Besser A, Davis RA, Hewitt PL (2003) Dimensions of Perfectionism, Unconditional Self-Acceptance and Depression. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*, 21 (2): 119-138.

Frost RO, Marten P, Lahart C, Rosenblate R (1990) The Dimensions of Perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14 (5): 449-468.

Hewitt PL, Flett GL (1991a) Dimensions of Perfectionism in Unipolar Depression. *Journal of Abnormal Psychology*, 100 (1): 98-101.

Hewitt PL, Flett GL (1991b) Perfectionism in the Self and Social Contexts: Conceptualization, Assessment and Association with Psychopathology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60 (3): 456-470.

Hewitt PL, Flett GL (1993) Dimensions of Perfectionism, Daily Stress and Depression; A Test of

the Specific Vulnerability Hypothesis. *Journal of Abnormal Psychology*, 102 (1): 58-65.

Korkut F (1991) Yetiştirme Yurdundaki Öğrencilerle Gestalt Yaklaşımına Dayalı Olarak Yapılan Bireysel Danışmanın Sürekli Kaygı ve Denetim Odağı Üzerindeki Etkileri. Ankara, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.

Mısırlı-Taşdemir Ö (2003) Üstün Yetenekli Çocuklarda Mükemmeliyetçilik, Sınav Kaygısı, Benlik Kaygısı, Kontrol Odağı, Öz Yeterlik ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Trabzon, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Oral M (1999) The Relationship Between Dimensions of Perfectionism, Stresful Life Events and Depressive Symptoms In University Students 'A Test of Diathesis-Stress Model of Depression. Ankara, Middle East Technical University, Master Of Science.

Öner N (1977) Durumluk-Sürekli Kaygı Envanterinin Türk Toplumunda Geçerliği. Ankara, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.

Öner N, LeCompte A (1985) Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı. İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.

Patch AR (1984) Reflections on Perfection. *American Psychologist*, 39 (4): 386-390.

Pirot M (1986) The Pathological Thought and Dynamics of the Perfectionist. *Individual Psychology*, (42): 51-58.

Spielberger CD (1972) Anxiety as an Emotional State. Inc. D. (ed), *Anxiety: Current Trends in Theory and Research*. New York, Academic Press.

Yorulmaz O (2002) Responsibility And Perfectionism As Predictors of Obsessive-Compulsive Symptomatology: A Test of Cognitive Model. Ankara, Middle East Technical University, Master In Science.

Ek-1
Kişisel Bilgi Formu

Sevgili Öğrenciler;

Bu form, Hacettepe Üniversitesi'nde yapılmakta olan yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere, sizler hakkında bilgi edinmek amacıyla hazırlanmıştır. Lütfen her bir maddeyi dikkatlice okuyunuz ve size en uygun olan seçeneğin yanına çarpı (X) işareti koyunuz. Bütün soruları cevaplandırınız. Soruları içtenlikle cevaplandırmanız, araştırmanın güvenilirliği açısından önem taşımaktadır. Bu bilgiler araştırma dışında hiçbir uygulama için kullanılmayacaktır.

Duyarlılığınız için teşekkür ederim.

Banu TUNCER

1) Cinsiyetiniz nedir?

- (a) Kız (b) Erkek

2) Aşağıdakilerden hangisi ailenizin size karşı tutumunu en iyi tanımlamaktadır?

- (a) İlgisiz (b) Demokratik (c) Otoriter

3) Nasıl bir kişiliğe sahipsiniz?

- (a) Çekingen (b) Güvengen (c) Saldırgan

4) Kendi bedeninizi nasıl algılıyorsunuz?

- (a) Çirkin (b) İdare eder (c) Güzel

5) Kendinizi nereli olarak algılıyorsunuz?

- (a) Kent kökenli (b) Kasaba kökenli (c) Köy kökenli